

Nieuwsbrief nr. 39 (mei 2010)

In deze nieuwsbrief van Historische Vereniging die Goude vindt u informatie over de lezing van 7 juni, de stadswandeling op 12 juni en de excursie op 2 oktober.

In de rubriek Wie is... komt Hanneke van der Klis aan het woord.

Als u berichten heeft voor de volgende nieuwsbrief, kunt u die doorgeven aan Miranda van Elswijk via info@diegoude.nl of (0182) 58 14 76.

Mailadressen

We zijn op zoek naar de mailadressen van de leden van die Goude, zodat we bijvoorbeeld een mail kunnen sturen met de aankondiging van een lezing of ander nieuws. Wilt u uw mailadres, als dat nog niet bekend is, doorgeven aan Miranda van Elswijk via info@diegoude.nl? Alvast bedankt!

Lezing 7 juni 2010

Lezing: Een frisse blik op Gouda's plaats in de historische Hollandse scheepvaart

Spreker: Dolph Blussé

Tijdstip: Maandag 7 juni 2010, aanvang 20:00 uur

Locatie: Hoge Gouwe 141

Toegang: Gratis voor leden van die Goude (incl. introducé); € 5,- voor niet-leden

De bloei van Gouda in de late middeleeuwen is grotendeels ontstaan door de scheepvaart, door de bijzondere positie van de stad met het tolhuis aan de zuidelijke ingang van de Doorvaart door Holland. De passage door de stad en de vaart tussen Gouda en de Spaarndammersluis aan het IJ en de Zuiderzee kon vaak lang duren. Gouda werd maar al te vaak gezien als een lastpost, die moedwillig de doorvaart vertraagde ten eigen bate en die voortdurend de waterhuishouding van Rijnland verstoorde. Amsterdam, Delft, Leiden en Rotterdam ambi erden eeuwenlang andere parallelle doorvaartroutes, die pas in de zeventiende eeuw tot stand kwamen, en dan nog in beperkte mate. Gouda heeft echter evenveel eeuwen met steun van Dordrecht en Haarlem consequent en soms met geweld de unieke positie in de doorvaart verdedigd.

Deze lezing bespreekt en toont diverse factoren die de vaart door Holland in de late middeleeuwen beïnvloeden. Er wordt getracht een genuanceerd beeld te geven van de Goudse houding. Daarbij wordt een "out of the box" blik op de route geworpen vanuit de schepen zelf: de vroege Rijnvaart, nieuwe vroegmiddeleeuwse handelsroutes, de handelsschepen en hun schippers en eigenaars, navigatie op zee en de zeileigenschappen van de schepen, middeleeuwse sluizenbouw, het karakter van de aan- en afvoerende waterwegen, de relatie met overige scheepvaart in de regio, de trek- en beurtvaart, het waterschap van Gouda, de waterregeling van het stedelijke vaarwegennet, de invloed van het weer op korte en lange termijn, milieueffecten van de scheepvaart, en de belangen van de overheid, de staat. De spreker hoopt in dit "jaar van de provinciale waterwegen" een aanzet te geven tot een frisse blik op Gouda's plaats in de Hollandse scheepvaart.

Dolph Blussé heeft in zijn Rotterdamse jeugd de scheepvaart met de paplepel ingegoten gekregen. Zeilend op de Nieuwe Maas, de Zeeuwse en de Friese wateren zag hij de naoorlogse binnenvaartvloot slinken en de laatste zeilende vrachtschepen van het water verdwijnen. Hij was rond 1970 betrokken bij de oprichting van het Openlucht Binnenvaart Museum te Rotterdam en rond de eeuwwisseling zat hij in de schouwcommissie van de stichting Binnenhavenmuseum Turfsingel te Gouda. Sinds de beëindiging van zijn medische loopbaan heeft hij meer tijd voor de cultuurhistorische kant van Gouda en bestudeert hij de geschiedenis van de Goudse scheepvaart. Hij is als voorzitter van het Historisch Platform Gouda betrokken bij de cursus Goudologie en bij de opzet van het programma Goudzoekers voor schooljeugd en maakt deel uit van het redactieteam van de Goudse Canon. In 2006 was hij samen met Jan Hensema gastconservator in museumgoudA voor de tentoonstelling "Doorvaart door Gouda".

Stadswandeling 12 juni 2010

In juni 1860 werd Pieter Pijnacker opgehangen op de Markt in Gouda, onder toezien oog van zo'n 7.000 belangstellenden. Pieter was schuldig aan de moord op de jonge boerin Geertrui Vergeer; zij had hem betrapt toen hij een kaas kwam stelen. Vanaf 1861 werden alle doodstraffen door koning

Willem III omgezet in levenslang; de terechtstelling van Pieter was de laatste die in Gouda plaatsvond. Om dat feit te herdenken, organiseert de historische vereniging van Gouda een stadswandeling rond het thema 'Misdad en straf'. We bezoeken onder andere museumgoudA, waar een aantal martelwerktuigen te zien is. Ook gaan we naar de Boeiekade, waar in 1883 een oproer plaatsvond die alleen door de 'huzaren' uit Den Haag tot een einde gebracht kon worden. Verder gaan we naar de Jeruzalemkapel; er waren mensen die vrijwillig op bedevaart naar Jeruzalem gingen, maar er waren ook misdadigers die de bedevaart als straf kregen opgelegd. Deze en andere plekken kunt u in de middag van zaterdag 12 juni 2010 bekijken, onder begeleiding van een gids. De stadswandeling is gratis.

Geeft u zich nu op via info@diegoude.nl of via (0182) 58 14 76.

Boekenmarkt

Op 29 november 2010 organiseert die Goude een boekenmarkt (en niet op 6 november, zoals in de vorige nieuwsbrief stond). Daarbij werkt de vereniging samen met Ad den Edel van Antiquariaat Boekendaal, gespecialiseerd in boeken over Gouda en omstreken.

U kunt tijdens deze boekenmarkt zelf boeken op het vlak van Gouda en geschiedenis verkopen.

Graag uw naam opgeven bij Marianne Lint (mjanlint@xs4all.nl) of bij Thea van Wordragen (thea.vanwordragen@creativum.nl / 0182-530626) als u een plekje aan een tafel wilt hebben.

Gouwestad TV

Van 24 t/m 30 mei zendt Gouwestad TV in de serie 'Verrassend Gouda' de aflevering 'Vervoer in Gouda' uit. Historicus Nico Habermehl gaat in op het vervoer per koets, trekschuit, trein, stoomtram, stoomboot, bus, auto en fiets. Dat alles in historisch perspectief. De aflevering wordt driemaal per dag uitgezonden: om 11.30, 19.00 en 22.30 uur.

Ledenvergadering

Op 28 april 2010 was de ledenvergadering van de Historische Vereniging die Goude. Voorzitter Adri van den Brink opende de ledenvergadering en vertelde over wat er het afgelopen jaar gebeurd is binnen de vereniging. Zo kunnen we terugkijken op een succesvolle Waterconferentie en heeft het project Sherlock Homes de Hollandprijs gewonnen. Verder zijn er, zoals ieder jaar, lezingen en excursies georganiseerd en is de Tidinge vier keer uitgekomen. Tegelijk met de Tidinge wordt de nieuwsbrief verstuurd. Omdat de Tidinge vier keer per jaar verschijnt en er zes a zeven keer per jaar lezingen zijn, worden in sommige nieuwsbrieven meerdere lezingen tegelijk aangekondigd. Mede daardoor merken we dat het aantal aanwezigen bij de lezingen terugloopt. Een aantal leden suggereerde om de lezingen voortaan weer in de Agnietenkapel te houden.

Ook is gesproken over het jaarverslag van de secretaris en het jaarverslag van de penningmeester. Het voorstel van de penningmeester om de contributie te verhogen naar 28 euro per jaar werd aangenomen.

Thea van Wordragen is bestuurslid geworden van de vereniging. Ze houdt zich bezig met de ledenadministratie en het archiefbeheer.

Wie is... Hanneke van der Klis

In deze rubriek stelt een (bestuurs)lid van die Goude zich voor. Deze keer: Hanneke van der Klis.

Omschrijf jezelf in het kort

Samen met Serge woon ik inmiddels ruim 10 jaar met erg veel plezier in de Goudse binnenstad. We hebben een plekje gevonden in de luwte van de winkelstraten en in een buurtje met veel hechte sociale contacten. Sinds bijna 2 jaar ben ik moeder van een geweldige, vrolijke dochter, Kirstin. Door de week heb ik een intensieve functie in het waterbeheer, bij het kennisinstituut Deltares.

Woon je in Gouda en zo ja, sinds wanneer?

Ja, ik woon inderdaad in Gouda. Nog niet heel lang, vergeleken met veel van de leden van die Goude. Na onze studietijd in Enschede zijn we hier in 1998 neergestreken. Mooi tussen onze werkplekken van die tijd in: Utrecht en Delft. Tot onze eigen verrassing lukte het om - in de toen hectische woningmarkt - een mooi oud huisje in het Goudse centrum te kopen. Daar wonen we met veel plezier. Hoewel ikzelf dus geen Goudse ben, is een deel van mijn familie dat wel.

Mijn opa en oma van vaders kant zijn in Gouda geboren en getogen. Voor mijzelf geeft dat zo nu en dan de leuke vraag van 'oude Gouwenaars' of ik familie ben van de vroegere schoenmaker... ja dus!

Waarom ben je lid van die Goude?

Belangstelling voor de geschiedenis heb ik van thuis uit meegekregen. En als je dan in zo'n mooi oud Hollands stadje woont... dan word je lid van die Goude! Sinds de laatste jaren ben ik ook actief lid, door vanuit het bestuur diverse activiteiten te organiseren. Tegenwoordig zijn dat de lezingen die we als die Goude zes keer per jaar verzorgen.

Welke activiteiten van de vereniging spreken je aan?

De activiteiten waaraan leden van die Goude actief deelnemen spreken mij het meeste aan. Het zal niemand verbazen dat de lezingen daarin naar mijn smaak een belangrijk voorbeeld zijn. Daarnaast is ons blad de Tidinge, zeker in de huidige vorm, een blad om trots op te zijn!

Heb je tips voor de vereniging?

Als bestuur hebben we het afgelopen jaar wat geworsteld met het vinden van een balans tussen een goede informatievoorziening aan de leden over de activiteiten en het beheersen van de kosten die daarvoor nodig zijn. Mede op aanraden van de ledenvergadering maken we nu de stap naar een steeds meer digitale informatievoorziening. Nieuwsbrieven en convocaten gaan we zoveel mogelijk per email versturen. Ik roep daarom ook van harte alle leden op om hiervoor hun e-mailadres door te geven. Hoe minder brieven we per (dure) post hoeven te versturen, hoe meer geld we overhouden voor activiteiten voor de vereniging.

Wie moet de volgende keer aan het woord komen in deze rubriek?

Ik geef in de volgende nieuwsbrief graag het woord aan Marian Heeringa. Marian is een van de leden van die Goude in de 'werkgroep Lezingen'.

Excursie 2 oktober 2010

Informatie over de excursie naar De Beemster en de Stelling van Amsterdam staat op [deze pagina](#). Hier vindt u onder andere de antwoordstrook die u kunt invullen en opsturen als u mee wilt met de excursie.